

Hoge hakken, fietsbanden en cappuccino

Een tachtig meter lang aflopend podium kronkelt als een slang door het hoofdkwartier van het Experimenta Design Festival. Bovenaan een parkeerplaats voor fietsen, verderop gezakt naar een balie die overgaat in een bar en leestafel, terwijl fietsers er zo over naar buiten rijden.

Ingeborg van Lieshout • Fotografie: Marcel Schmalgemeijer

Het is even oppassen als je je cappuccino op de bar zet. Het zou kunnen dat een fiets met een bezoeker aan de Experimenta Design Biënnale erop, je kopje omver rijdt. Wie in september en oktober vorig jaar het festival in Amsterdam bezocht, kocht in de Lounging Space een kaartje dat toegang verschafte tot volop design in musea en galeries maar vooral in de openbare ruimte. Om het stedelijke aspect luister bij te zetten kon je direct naast de kassa een fiets huren en over de balie, na een rondje door de zaal, zo de deur uit en de stad in fietsen.

FUNCTIE

De Experimenta Fietsroute was één van de belangrijkste activiteiten van het festival. Voor de vele buitenlandse bezoekers is de fiets niet alleen een passend maar ook spannend vervoermiddel om Amsterdam en de tijdelijke exposities in de stad te bezoeken. Zodoende is de Lounging Space niet alleen hoofdkwartier van het festival, kassatafel, informatiebalie en - doet hij tegelijkertijd zoals de naam aanduidt - bar, maar is het ook nog eens de aangewezen plek voor de dan noodzakelijke fietsverhuur. Geen eenvoudige opgave voor Marcel Schmalgemeijer, die het interieur zijn vorm gaf.

CONCEPT

“Om de grootte van de enorme, kille en onafgewerkte ruimte onder de brug die vanaf het Oosten naar de achterkant van het Centraal station leidt te ervaren, moesten deelnemers over een lange catwalk die door de ruimte meandert de straat op fietsen,” legt Schmalgemeijer (1968, Oss) zijn concept uit, “Omdat het wassen- en eisenpakket vrij klein was voor die grote zaal, wilde ik de ruimte implanteren met een activiteit, namelijk fietsen. Zodat er iets kon gebeuren.” Het platform is breed genoeg om tegelijkertijd ook al die functies van kassa tot leestafel te vervullen. “Tevens maakt het van de start van de fietstour een theateraal moment in de spotlight.” Een geweldig middel om de duizend vierkante meter tellende zaal in te richten. Ook omarmt het concept het hoofdthema ‘Urban Play’ van deze vijfde editie van Experimenta, het prestigieuze festival voor design, cultuur, architectuur en creativiteit dat eens in de twee jaar gehouden wordt en zijn oorsprong heeft in Lissabon.

UITVOERING

Schmalgemeijer legt zijn interpretatie van ‘Urban Play’ uit: “Het leek me zowel speels als mooi dat je door de zaal de stad in zou kunnen rijden op een fietspad zo hoog als een tafel. Zodat iemand een krantje leest en een slok koffie neemt terwijl er iemand bij je langs komt fietsen.” Dus kreeg Schmalgemeijer de opdracht en startte hij met hulp van Suzan Jorritsma de bouw. De achtenzestig kolommen >>

[Lounging Space bij Experimenta design festival]

die het duizend vierkante meter tellende plafond optillen, kregen een tl-lamp in alle kleuren van de regenboog. Een tachtig meter lang houten podium begint op meer dan een meter hoogte, zakt verderop in de zaal naar een infobalie op stahoogte, op zeventig centimeter hoogte gevolgd door de leestafel waarna je bij nul aangekomen zo de deur uit en de straat op rijdt.

THEATER

Het theatrale gebaar van het op een voetstuk zetten van de deelnemer, is ontwerper Marcel Schmalgemeijer niet vreemd. Zijn studie aan de toen nog Academie voor Industriële Vormgeving (nu Design Academy) in Eindhoven vervolgde hij met scenografie. Daar werden belichting, geluid, kostuums en decor zijn gereedschap. Nu noemt hij zich ruimtelijk ontwerper voor theater, tentoonstellingen, presentaties en events. "Wat ik interessant vind aan het theater is dat je heel abstract mag denken. Je kunt een ruimte bouwen uitgaande

van vorm, kleur, materiaal en licht. En je bent vrij van allerlei praktische eisen als hufterproof- en weerbestendigheid. In het juryrapport van de Charlotte Köhlerprijs die hij in 2002 won, eren experts zijn ruimtes omdat ze zowel door acteurs als publiek bespeeld kunnen worden. Zo was dat ook het geval met de fietsers in de Lounging Space. Tijdens een modeshow werd de catwalk door professionele modellen op een meer klassieke wijze gebruikt. Tijdens het daaropvolgende feest waren het weer de gewone mensen die het lange podium al dansend in bezit namen.

SLOT

Het fietscafé is een letterlijke vertaling van het thema 'Urban Play'. Waar de meeste exposities tijdens Experimenta plaats vonden in de openbare ruimte, heeft Marcel Schmalgemeijer een stedelijke scene naar binnen gehaald en vertaald naar een speelse activiteit met een glimlach. π